

▼B**DIREKTIVA 2004/35/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**

z dne 21. aprila 2004

o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode*Člen 1***Predmet**

Namen te direktive je oblikovati okvir okoljske odgovornosti, ki temelji na načelu „plača povzročitelj obremenitve“, za preprečevanje in sanacijo okoljske škode.

*Člen 2***Opredelitve pojmov**

V tej direktivi:

1. „okoljska škoda“ pomeni

- (a) škodo, povzročeno zavarovanim vrstam in naravnim habitatom, in sicer kakršno koli škodo, ki ima večje škodljive vplive na doseganje ali vzdrževanje ugodnega stanja ohranjenosti takih habitatov ali vrst. Resnost vplivov se oceni glede na stanje ob upoštevanju meril iz Priloge I.

Škoda, povzročena zavarovanim vrstam in naravnim habitatom, ne vključuje prej ugotovljenih škodljivih vplivov, nastalih zaradi izvajalčevega dejanja, ki so ga pristojni organi izrecno dovolili skladno z določbami člena 6(3) in (4) ali člena 16 Direktive 92/43/EGS ali člena 9 Direktive 79/409/EGS, ali pri habitatih in vrstah, ki niso zajeti v zakonodajo Skupnosti, skladno z enakovrednimi določbami nacionalne zakonodaje o ohranjanju narave;

▼M3

(b) škodo na vodah, ki je vsaka škoda z večjim škodljivim vplivom

- (i) na ekološko, kemično ali količinsko stanje ali ekološki potencial voda, kot sta opredeljena v Direktivi 2000/60/ES, razen škodljivih vplivov, za katere se uporabljajo določbe člena 4(7) navedene direktive, ali

- (ii) na okoljsko stanje zadevnih morskih voda, kot je opredeljeno v Direktivi 2008/56/ES, če določenih vidikov okoljskega stanja morskega okolja ne ureja že Direktiva 2000/60/ES;

▼B

- (c) škodo, povzročeno tlom, in sicer vsako onesnaženje tal, ki predstavlja znatno nevarnost škodljivih vplivov na zdravje ljudi zaradi neposrednega ali posrednega vnosa snovi, pripravkov, organizmov ali mikroorganizmov v tla ali pod tla;
2. „škoda“: pomeni merljivo negativno spremembo naravnega vira ali merljivo prizadetost funkcije naravnega vira, do katere lahko pride neposredno ali posredno;
3. „zavarovane vrste in naravni habitati“ pomenijo
- (a) vrste, navedene v členu 4(2) Direktive 79/409/EGS, ali vrste, navedene v Prilogi I k navedeni direktivi ali v prilogah II in IV k Direktivi 92/43/EGS;
- (b) habitate vrst, navedene v členu 4(2) Direktive 79/409/EGS ali v Prilogi I k navedeni direktivi ali v Prilogi II k Direktivi 92/43/EGS, in naravne habitate iz Priloge I k Direktivi 92/43/EGS ter razmnoževališča ali počivališča vrst iz Priloge IV k Direktivi 92/43/EGS; in
- (c) če država članica tako določi, vsak habitat ali vrsto, ki nista navedena v navedenih prilogah, ki ju država članica določi za enakovredne namene, kakor so tisti iz navedenih dveh direktiv;
4. „stanje ohranjenosti“ pomeni
- (a) stanje ohranjenosti naravnega habitata pomeni skupek vplivov, ki delujejo na naravni habitat in njegove značilne vrste in ki lahko vplivajo na njegovo dolgoročno naravno razširjenost, strukturo in funkcije ter dolgoročno preživetje njegovih značilnih vrst na evropskem ozemlju držav članic, na katerem se uporablja Pogodba, ali na ozemlju države članice ali na naravnem območju razširjenosti takega habitata.
- Šteje se, da je stanje ohranjenosti naravnega habitata „ugodno“:
- če so njegovo naravno območje razširjenosti in površine, ki jih na tem območju pokriva, stabilni ali se povečujejo,
- če obstajajo in bodo v predvidljivi prihodnosti verjetno še obstajale posebna struktura in funkcije, potrebne za njegovo dolgoročno ohranitev, in
- če je stanje ohranjenosti njegovih značilnih vrst ugodno, kakor je opredeljeno v (b);
- (b) stanje ohranjenosti vrste pomeni skupek vplivov, ki delujejo na to vrsto in lahko dolgoročno vplivajo na razširjenost in številčnost njenih populacij na evropskem ozemlju držav članic, na katerem se uporablja Pogodba, ali na ozemlju države članice ali na naravnem območju razširjenosti take vrste.

▼ B

Šteje se, da je stanje ohranjenosti vrste „ugodno“:

- če podatki o populacijski dinamiki te vrste kažejo, da se sama dolgoročno ohranja kot preživetja sposobna sestavina svojih naravnih habitatov,
- če se naravno območje razširjenosti vrste niti ne zmanjšuje niti se v predvidljivi prihodnosti verjetno ne bo zmanjšalo, in
- če obstaja in bo verjetno še naprej obstajal dovolj velik habitat za dolgoročno ohranitev njenih populacij;

5. „vode“: pomenijo vse vode, zajete v Direktivo 2000/60/ES;
6. „izvajalec“: pomeni fizično ali pravno, zasebno ali javno osebo, ki upravlja ali nadzira poklicno dejavnost, ali če je to predvideno v nacionalni zakonodaji, osebo, na katero so prenesene odločilne gospodarske pravice razpolaganja nad tehničnim delovanjem take dejavnosti, vključno z imetnikom dovoljenja ali pooblastila za tako dejavnost, ali osebo, ki registrira tako dejavnost ali o njej obvešča;
7. „poklicna dejavnost“: pomeni dejavnost, ki se izvaja med neko gospodarsko dejavnostjo ali v podjetju, ne glede na to, ali je zasebna, javna, pridobitna ali nepridobitna značaja;
8. „emisija“: pomeni izpust snovi, pripravkov, organizmov ali mikroorganizmov, ki so posledica človekovih dejavnosti, v okolje;
9. „neposredna nevarnost škode“: pomeni dovolj veliko verjetnost, da bo v bližnji prihodnosti prišlo do okoljske škode;
10. „preventivni ukrepi“: pomenijo ukrepe, ki se sprejmejo kot odgovor na dogodek, dejanje ali opustitev dejanja, ki je ustvarilo neposredno nevarnost okoljske škode, njihov namen pa je preprečiti ali čim bolj zmanjšati tako škodo;
11. „sanacijski ukrepi“: pomenijo vsako ukrepanje ali kombinacijo ukrepov, tudi ukrepe za ublažitev ali prehodne ukrepe za obnovitev, sanacijo ali nadomestitev poškodovanega naravnega vira in/ali zmanjšanih funkcij ali za zagotovitev ustreznega nadomestila tem virom ali funkcijam, kakor je predvideno v Prilogi II;
12. „naravni vir“: pomeni zavarovane vrste in naravne habitate, vodo in tla;
13. „funkcije“ in „funkcije naravnih virov“: pomenijo koristno vlogo, ki jo ima naravni vir za drug naravni vir ali za javnost;

▼B

14. „referenčno stanje“: pomeni stanje v času poškodovanja naravnega vira in njegovih funkcij, ki bi obstajalo naprej, če ne bi prišlo do okoljske škode, in sicer na podlagi najboljših razpoložljivih informacij;
15. „obnovitev“, vključno z „naravno obnovitvijo“, pomeni pri vodi, zavarovanih vrstah in naravnih habitatih povrnitev poškodovanega naravnega vira in/ali zmanjšanih funkcij v referenčno stanje, pri škodi, povzročeni tlom, pa odpravo utemeljene nevarnosti pred škodljivim vplivom na zdravje ljudi;
16. „stroški“: pomenijo stroške, ki so upravičeni zaradi zagotavljanja pravnega in učinkovitega izvajanja te direktive, vključno s stroški presoje okoljske škode, neposredne nevarnosti take škode, drugih načinov ukrepanja ter vključno z upravnimi stroški, stroški postopka ter stroški izvrševanja ukrepov, stroški zbiranja podatkov in drugimi splošnimi stroški ter stroški spremljanja in nadzora.

*Člen 3***Področje uporabe**

1. Ta direktiva se uporablja:
  - (a) v zvezi z okoljsko škodo, ki nastane zaradi poklicnih dejavnosti, naštetih v Prilogi III, in neposredne nevarnosti take škode, ki bi nastala zaradi navedenih dejavnosti;
  - (b) v zvezi s škodo, ki jo zavarovanim vrstam in naravnim habitatom povzročijo druge poklicne dejavnosti, kakršne so tiste, našete v Prilogi III, in v zvezi z neposredno nevarnostjo škode, ki bi nastala zaradi takih dejavnosti, če bi izvajalec ravnal namenoma ali iz malomarnosti.
2. Ta direktiva se uporablja, ne da bi to posegalo v strožjo zakonodajo Skupnosti glede izvajanja katere od dejavnosti, ki spada v področje uporabe te direktive, in ne da bi to posegalo v zakonodajo Skupnosti, ki vsebuje pravila glede sporov o pristojnosti.
3. Ne da bi to posegalo v ustrezno nacionalno zakonodajo, ta direktiva ne daje zasebnim strankam pravice do odškodnine zaradi okoljske škode ali neposredne nevarnosti take škode.

*Člen 4***Izjeme**

1. Ta direktiva ne zajema okoljske škode ali neposredne nevarnosti take škode, ki jo povzročijo:
  - (a) oboroženi spopad, sovražnosti, državljanska vojna ali vstaja;
  - (b) izjemen, neizogiben in neustavljiv naravni pojav.

▼B

2. Ta direktiva se ne uporablja za okoljsko škodo ali neposredno nevarnost take škode, ki bi nastala zaradi izrednega dogodka, pri kakršnem sta odgovornost in odškodnina urejeni s katero od mednarodnih konvencij iz Priloge IV, ki velja v državi članici, vključno z morebitnimi njihovimi prihodnjimi spremembami.

3. Ta direktiva ne posega v pravico izvajalca, da omeji svojo odgovornost skladno z nacionalno zakonodajo o izvajanju Konvencije o omejevanju odgovornosti za pomorske zahtevke (LLMC), 1976, vključno z njenimi prihodnjimi spremembami, ali Strasbourške Konvencije o omejevanju odgovornosti pri kopenski plovbi (CLNI), 1988, vključno z morebitnimi njenimi prihodnjimi spremembami.

4. Ta direktiva se ne uporablja v zvezi z jedrsko nevarnostjo, ali okoljsko škodo, ali neposredno nevarnostjo take škode, ki bi lahko nastala zaradi dejavnosti, zajetih v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo, ali zaradi izrednega dogodka, ali dejavnosti, pri kateri odgovornost ali odškodnina spada v področje uporabe katerega od mednarodnih dokumentov iz Priloge V, vključno z morebitnimi njihovimi prihodnjimi spremembami.

5. Ta direktiva se uporablja samo za okoljsko škodo ali neposredno nevarnost take škode, ki jo povzroči razpršeno onesnaževanje, kjer je mogoče ugotoviti vzročno zvezo med škodo in dejavnostmi posameznih izvajalcev.

6. Ta direktiva se ne uporablja za dejavnosti, katerih glavni namen je služiti obrambi države ali mednarodni varnosti, niti za dejavnosti, katerih edini namen je varstvo pred naravnimi nesrečami.

*Člen 5***Preventivni ukrepi**

1. Če okoljska škoda še ni nastala, vendar obstaja neposredna nevarnost zanjo, mora izvajalec nemudoma sprejeti potrebne preventivne ukrepe.

2. Države članice predvidijo, da morajo izvajalci, če je to ustrezno in vsakič ko neposredna nevarnost okoljske škode kljub preventivnim ukrepom izvajalca ni odstranjena, čim prej obvestiti pristojni organ o vseh pomembnih vidikih stanja.

3. Pristojni organ lahko kadarkoli:

(a) zahteva od izvajalca, da zagotovi podatke o vsaki neposredni nevarnosti okoljske škode, kadar obstaja sum zanjo, pa o neposredni nevarnosti okoljske škode;

(b) zahteva od izvajalca, da sprejme potrebne preventivne ukrepe;

▼B

(c) da izvajalcu navodila o potrebnih preventivnih ukrepih, ki jih mora ta sprejeti; ali

(d) sam sprejme potrebne preventivne ukrepe.

4. Pristojni organ zahteva, da potrebne preventivne ukrepe sprejme izvajalec. Če slednji ne izpolni obveznosti iz odstavka 1 ali 3(b) ali (c), če ga ni mogoče identificirati ali če se od njega ne zahteva, da nosi stroške po tej direktivi, lahko pristojni organ sam sprejme take ukrepe.

*Člen 6***Sanacijski ukrepi**

1. Če je prišlo do okoljske škode, mora izvajalec nemudoma obvestiti pristojni organ o vseh pomembnih vidikih položaja in sprejeti:

(a) vse izvedljive ukrepe, s katerimi bi lahko takoj nadzirali, obvladali, odstranili ali drugače ravnali z onesnaževali in/ali drugimi dejavniki škode, da bi omejili ali preprečili nadaljnjo okoljsko škodo in škodljive vplive na zdravje ljudi ali nadaljnje zmanjšanje funkcij, in

(b) potrebne sanacijske ukrepe v skladu s členom 7.

2. Pristojni organ lahko kadarkoli:

(a) od izvajalca zahteva, da zagotovi dodatne podatke o vsaki škodi, ki je nastala;

(b) od izvajalca zahteva, da sprejme ali da izvajalcu navodila, naj sprejme vse izvedljive ukrepe, s katerimi bi lahko takoj nadzirali, obvladali, odstranili ali drugače ravnali z onesnaževali in/ali drugimi dejavniki škode, zato da bi omejili ali preprečili nadaljnjo okoljsko škodo in škodljive vplive na zdravje ljudi ali na nadaljnje zmanjšanje funkcij;

(c) od izvajalca zahteva, da sprejme potrebne sanacijske ukrepe;

(d) da navodila izvajalcu, ki jih mora ta upoštevati pri izvajanju potrebnih sanacijskih ukrepov; ali

(e) sam sprejme potrebne sanacijske ukrepe.

3. Pristojni organ zahteva, da sanacijske ukrepe sprejme izvajalec. Če ta ne izpolni obveznosti iz odstavka 1 ali 2(b), (c) ali (d), če ga ni mogoče identificirati ali če se od njega ne zahteva, da nosi stroške po tej direktivi, lahko pristojni organ v skrajnem primeru sam sprejme take ukrepe.

Člen 7

Določitev sanacijskih ukrepov

1. Izvajalci skladno s Prilogo II določijo mogoče sanacijske ukrepe in jih predložijo v odobritev pristojnemu organu, razen če ni pristojni organ ukrepal skladno s členoma 6(2)(e) in (3).
2. Pristojni organ odloči, kateri sanacijski ukrepi se izvedejo skladno s Prilogo II in v sodelovanju z izvajalcem, kakor je zahtevano.
3. Če je primerov okoljske škode več, tako da pristojni organ ne more zagotoviti, da so potrebni sanacijski ukrepi sprejeti hkrati, ima pristojni organ pravico odločiti, kateri primer okoljske škode bi sanirali najprej.

Pri tej odločitvi pristojni organ med drugim upošteva vrsto, obseg in resnost posameznih primerov okoljske škode in možnost naravne obnove. Upoštevati je treba tudi nevarnost za zdravje ljudi.

4. Pristojni organ povabi osebe iz člena 12(1) in v vsakem primeru osebe, ki so lastniki zemljišč, na katerih naj bi bili opravljeni sanacijski ukrepi, da predložijo svoje pripombe, in jih upošteva.

Člen 8

Stroški preventivnih in sanacijskih ukrepov

1. Izvajalec krije stroške preventivnih in sanacijskih ukrepov, ki se sprejmejo skladno s to direktivo.
2. Ob upoštevanju odstavkov 3 in 4 pristojni organ od izvajalca, ki je povzročil škodo ali neposredno nevarnost škode, zahteva, med drugim z jamstvom na premoženju ali z drugimi ustreznimi garancijami, povrnitev stroškov, ki jih je imel v zvezi s preventivnimi ali sanacijskimi ukrepi po tej direktivi.

Vendar lahko pristojni organ določi, da ne bo zahteval povrnitve stroškov v celoti, če bi bili stroški izterjave večji od povrnjene vsote ali če izvajalca ni mogoče identificirati.

3. Izvajalec ni obvezan kriti stroškov preventivnih ali sanacijskih ukrepov na podlagi te direktive, če lahko dokaže, da je:
  - (a) okoljsko škodo ali neposredno nevarnost take škode povzročila tretja stranka in je škoda nastala kljub temu, da so se uporabljali ustrezni varnostni ukrepi; ali
  - (b) okoljska škoda ali neposredna nevarnost zanjo nastala zaradi izpolnitve obvezujočega ukaza ali navodila organa oblasti, razen ukaza ali navodila, ki bi bilo izdano po emisiji ali dogodku, ki so ga povzročile lastne dejavnosti izvajalca.

▼B

V takih primerih države članice sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi se izvajalcu omogoči povračilo stroškov.

4. Države članice lahko dovolijo izvajalcu, da ne krije stroškov sanacijskih ukrepov po tej direktivi, če dokaže, da ni ravnal namenoma ali iz malomarnosti in da je okoljsko škodo povzročila:

- (a) emisija ali dogodek, ki je bil izrecno dovoljen in popolnoma skladen s pogoji dovoljenja, izdanega ali objavljenega na datum emisije ali dogodka v skladu z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi za prenos zakonodajnih ukrepov, ki jih je sprejela Skupnost na podlagi Priloge III;
- (b) emisija, ali dejavnost, ali način uporabe proizvoda med dejavnostjo, za katero izvajalec dokaže, da v času emisije ali dogodka glede na tedanja znanstvena in strokovna dognanja ni veljala kot možen povzročitelj okoljske škode.

5. Ukrepi, ki jih sprejme pristojni organ v skladu s členom 5(3) in (4) ter členom 6(2) in (3), ne posegajo v odgovornost izvajalca po tej direktivi in ne posegajo v člena 87 in 88 Pogodbe.

*Člen 9***Porazdelitev stroškov, če je povzročiteljev več**

Ta direktiva ne posega v nobeno določbo nacionalne zakonodaje v zvezi s porazdelitvijo stroškov, če je povzročiteljev več, zlasti glede razdelitve odgovornosti med proizvajalcem in uporabnikom proizvoda.

*Člen 10***Rok za povračilo stroškov**

Pristojni organ ima pravico sprožiti postopek za povračilo stroškov proti izvajalcu ali, če je to ustrezno, proti tretji stranki, ki je povzročila škodo ali neposredno nevarnost zanjo, nastalih zaradi ukrepov, sprejetih po tej direktivi, v petih letih od datuma zaključka ukrepov ali od datuma, ko je bil odgovorni izvajalec ali tretja stranka identificiran, kar koli je pozneje.

*Člen 11***Pristojni organ**

1. Države članice imenujejo pristojni organ (pristojne organe) za opravljanje nalog, predvidenih v tej direktivi.

▼ B

2. Pristojni organ ima nalogo, da ugotovi, kateri izvajalec je povzročil škodo ali neposredno nevarnost škode, oceni pomembnost škode in določi, katere sanacijske ukrepe je treba sprejeti glede na Prilogo II. Pristojni organ ima zato pravico od izvajalca zahtevati, da mu predloži svojo oceno ter sporoči vse potrebne informacije in podatke.

3. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni organ pooblasti tretje stranke ali od njih zahteva izvedbo potrebnih preventivnih ali sanacijskih ukrepov.

4. Vsaka odločitev, sprejeta na podlagi te direktive, s katero se odredijo preventivni ali sanacijski ukrepi, mora navajati natančne razloge, na katerih temelji. Odločitev je treba takoj sporočiti zadevnemu izvajalcu, ta pa mora biti hkrati obveščen tudi o pravnih sredstvih, ki so mu na voljo po veljavni zakonodaji v zadevni državi članici, in o rokih, ki veljajo za ta pravna sredstva.

*Člen 12***Zahteva za ukrepanje**

1. Fizične ali pravne osebe, ki:
  - (a) so prizadete ali bi verjetno bile prizadete zaradi okoljske škode; ali
  - (b) imajo dovolj velik interes pri odločanju o okoljskih vprašanjih v zvezi s škodo; ali
  - (c) ki prijavijo, da je bila kršena kaka njihova pravica, če to kot prvi pogoj zahteva pravo o upravnem postopku države članice,

imajo pravico, da pristojnemu organu predložijo vse pripombe v zvezi s primeri okoljske škode ali neposredne nevarnosti take škode, za katere vedo, in pravico, da od pristojnega organa zahtevajo ukrepanje na podlagi te direktive.

Države članice določijo, kaj predstavlja „dovolj velik interes“ in „kršitev pravice“.

Za namen pododstavka (b) se šteje, da zadošča interes kake nevladne organizacije, ki se zavzema za varstvo okolja in ki izpolnjuje zahteve nacionalne zakonodaje. Šteje se tudi, da take organizacije uživajo pravice, ki so lahko prizadete zaradi pododstavka (c).

2. K zahtevi za ukrepanje je treba priložiti ustrezne informacije in podatke, s katerimi so utemeljene pripombe, predložene v zvezi z okoljsko škodo.

3. Če zahteva za ukrepanje in pripombe prepričljivo dokazujejo, da obstaja okoljska škoda, pristojni organ preuči pripombe in zahteve za ukrepanje. V takih okoliščinah pristojni organ da izvajalcu možnost, da predstavi svoja stališča v zvezi z zahtevo za ukrepanje in spremljajočimi pripombami.

▼B

4. Pristojni organ čim prej in v vsakem primeru skladno z ustreznimi določbami nacionalne zakonodaje obvesti osebe iz odstavka 1, ki so mu predložile svoje pripombe, o odločitvi, da bo ugodil zahtevi za ukrepanje ali jo zavrnil, in navede razloge zanjo.

5. Države članice lahko odločijo, da ne bodo uporabljale odstavkov 1 do 4 za primere neposredne nevarnosti škode.

*Člen 13***Postopki pregledovanja**

1. Osebe iz člena 12(1) imajo dostop do sodišča ali drugega neodvisnega in nepristranskega javnega organa, pristojnega za pregled formalne in materialne zakonitosti odločitev, ravnanj ali opustitev ravnanja pristojnega organa po tej direktivi.

2. Ta direktiva ne posega v določbe nacionalne zakonodaje, ki urejajo dostop do sodišča, in določbe, ki zahtevajo, da morajo biti najprej izčrpani vsi upravni postopki, preden se uvede sodni postopek.

*Člen 14***Finančno jamstvo**

1. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi spodbujajo ustrezne gospodarske in finančne subjekte, da razvijajo instrumente finančnega jamstva in trgov z njimi, vključno s finančnimi mehanizmi pri plačilni nesposobnosti, s čimer se izvajalcem omogoči, da uporabljajo finančne garancije za kritje svojih obveznosti po tej direktivi.

▼M4

_____

▼B*Člen 15***Sodelovanje med državami članicami**

1. Če okoljska škoda prizadene več držav ali grozi, da jih bo prizadela, te države sodelujejo med drugim z ustrezno izmenjavo informacij, da bi zagotovile preventivno ukrepanje in, če je potrebno, sanacijske ukrepe pri okoljski škodi.

2. Če je nastala okoljska škoda, država članica, na katere ozemlju je izvor škode, zagotovi državam članicam, ki bi bile lahko prizadete, dovolj informacij.

3. Če država članica na svojem ozemlju ugotovi škodo, ki tam ni bila povzročena, lahko poroča o zadevi Komisiji in vsem drugim prizadetim državam članicam; lahko tudi predlaga sprejetje preventivnih ali sanacijskih ukrepov in skladno s to direktivo zahteva povrnitev stroškov, ki jih je utrpela zaradi sprejetja preventivnih ali sanacijskih ukrepov.

▼B*Člen 16***Razmerje do nacionalne zakonodaje**

1. Ta direktiva ne preprečuje državam članicam, da bi ohranjale ali sprejele strožje predpise v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode, vključno z ugotavljanjem dodatnih dejavnosti, za katere bi veljale zahteve glede preprečevanja in sanacije iz te direktive, in ugotavljanjem odgovornih strank.

2. Ta direktiva ne preprečuje državam članicam sprejetja ustreznih ukrepov, kakršni so prepoved dvojnega povračila stroškov, v okoliščinah, v katerih bi lahko prišlo do dvojnega povračila zaradi hkratnega ukrepanja pristojnega organa po tej direktivi in osebe, katere lastnina je prizadeta zaradi okoljske škode.

*Člen 17***Časovna omejitev uporabe**

Ta direktiva se ne uporablja:

- za škodo, ki jo je povzročila emisija, dogodek ali izredni dogodek, ki se je pripetil pred datumom iz člena 19(1),
- za škodo, ki jo je povzročila emisija, dogodek ali izredni dogodek, ki se je pripetil po datumu iz člena 19(1), če izhaja iz posebne dejavnosti, ki je potekala in se končala pred navedenim datumom,
- za škodo, če je preteklo več kakor 30 let od emisije, dogodka ali izrednega dogodka, ki je povzročil škodo.

▼M4*Člen 18***Informacije o izvajanju in dokazna podlaga**

1. Komisija zbira informacije od držav članic, ki so bile razširjene v skladu z Direktivo 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ in če so na voljo, o izkušnjah, pridobljenih pri uporabi te direktive. Te informacije zajemajo podatke iz Priloge VI k tej direktivi in se zberejo do 30. aprila 2022 ter nato vsakih pet let.

2. Na podlagi informacij iz odstavka 1 Komisija izvede vrednotenje te direktive in ga objavi do 30. aprila 2023 ter nato vsakih pet let.

⁽¹⁾ Direktiva 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS (UL L 41, 14.2.2003, str. 26).

▼M4

3. Komisija do 31. decembra 2020 oblikuje smernice za zagotovitev skupnega razumevanja pojma „okoljska škoda“, kot je opredeljen v členu 2.

▼B*Člen 19***Izvajanje**

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 30. aprila 2007. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice sporočijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, ki jo sprejmejo na področju, zajetem v to direktivo, skupaj s preglednico, ki kaže, kako določbe Direktive ustrezajo sprejetim nacionalnim predpisom.

*Člen 20***Začetek veljavnosti**

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

*Člen 21***Naslovniki**

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

*PRILOGA I***MERILA, NAVEDENA V ČLENU 2(1)(A)**

Pomen škode, ki slabo vpliva na doseganje ali ohranjanje ugodnega stanja habitatov ali vrst, se ovrednoti po stanju ohranjenosti v času škode glede na funkcije, ocenjene po ugodju, ki ga zagotavljajo, in glede na zmožnost naravne obnovitve. Pomembne škodljive spremembe referenčnega stanja se ugotovijo z merljivimi podatki, kakršni so na primer:

- število osebkov, njihova gostota ali površina območja,
- vloga posameznih osebkov ali območja, ki ga je prizadela škoda, glede na ohranitev vrste ali habitata, redkost vrste ali habitata (ocenjeno na lokalni, regionalni in višji ravni, tudi na ravni Skupnosti),
- sposobnost vrste za razmnoževanje (glede na značilno dinamiko za to vrsto ali populacijo), sposobnost za življenje ali sposobnost habitata za naravno obnavljanje (glede na dinamiko za značilne vrste ali za populacije habitatov),
- zmogljivost vrste ali habitata, da se po nastali škodi v kratkem času in brez drugih posegov kot okrepljenih varstvenih ukrepov povrne v stanje, ki samo zaradi dinamike vrste ali habitata vodi v stanje, šteto kot enakovredno referenčnemu stanju ali boljše od njega.

Škoda, za katero je dokazan vpliv na zdravje ljudi, se oceni kot večja škoda.

Naslednjega ni treba oceniti kot večjo škodo:

- negativne variacije, manjše od naravnih nihanj, ki veljajo kot normalne za vrsto ali habitat,
- negativne variacije, nastale zaradi naravnih vzrokov ali kot posledica posegov, ki spadajo v običajno upravljanje območij, kakršno je opredeljeno v popisu habitata ali ciljnih dokumentih ali kakršno so predhodno izvajali lastniki ali izvajalci,
- škoda, povzročena vrsti ali habitatom, za katere je ugotovljeno, da se bodo v kratkem času in brez posegov obnovili bodisi do referenčnega stanja bodisi do stanja, ki samo zaradi dinamike vrste ali habitata vodi v stanje, šteto kot enakovredno referenčnemu stanju ali boljše od njega.

PRILOGA II

SANACIJA OKOLJSKE ŠKODE

V teh prilogi je predstavljen skupni okvir, ki mu je treba slediti pri izbiri najustrežnejših ukrepov, s katerimi se zagotovi sanacija okoljske škode.

1. Sanacija škode na vodah ali škode, povzročene zavarovanim vrstam ali naravnim habitatom

Sanacijo okoljske škode na vodah ali okoljske škode, povzročene zavarovanim vrstam ali naravnim habitatom, dosežemo s povrnitvijo okolja v referenčno stanje, in sicer s primarno, dopolnilno in kompenzacijsko sanacijo, pri čemer velja:

- (a) „primarna“ sanacija je vsak sanacijski ukrep, ki povrne poškodovane naravne vire in/ali zmanjšane funkcije v referenčno stanje ali se temu približa;
- (b) „dopolnilna“ sanacija je vsak sanacijski ukrep, ki se sprejme v zvezi z naravnimi viri in/ali funkcijami in s katerim se nadoknadi dejstvo, da primarna sanacija ni zmogla v celoti povrniti poškodovanih naravnih virov in/ali zmanjšanih funkcij;
- (c) „kompenzacijska“ sanacija je vsak ukrep za nadomestitev začasnih izgub naravnih virov in/ali funkcij, ki se izvede od datuma nastale škode do takrat, ko primarna sanacija doseže svoj polni učinek;
- (d) „začasne izgube“ so izgube zaradi dejstva, da poškodovani naravni viri in/ali funkcije ne morejo opravljati svojih ekoloških vlog ali zagotavljati delovanja drugim naravnim virom ali javnosti, dokler ne začno učinkovati primarni ali dopolnilni ukrepi. Začasne izgube ne vključujejo finančnega nadomestila javnosti.

Če primarna sanacija ne povrne okolja v referenčno stanje, se sprejmejo ukrepi za dopolnilno sanacijo. Poleg tega se izvaja kompenzacijska sanacija, s katero se nadomestijočasne izgube.

Sanacija okoljske škode na področju voda, zavarovanih vrst ali naravnih habitatov obsega nadalje, da mora biti odstranjena vsaka znatna nevarnost za prizadetost zdravja ljudi.

1.1 Cilji sanacije

Namen primarne sanacije

- 1.1.1 Namen primarne sanacije je povrniti poškodovane naravne vire in/ali funkcije v referenčno stanje ali se temu približati.

Namen dopolnilne sanacije

- 1.1.2 Če se poškodovani naravni viri in/ali funkcije ne povrnejo v referenčno stanje, se izvaja dopolnilna sanacija. Njen namen je zagotoviti podobno raven naravnih virov in/ali funkcij, med drugim na nadomestni lokaciji, kakršna bi bila na voljo, če bi se poškodovano območje povrnilo v referenčno stanje. Če je to mogoče, naj bo nadomestno območje povezano s poškodovanim območjem, ob upoštevanju interesov prizadete populacije.

Namen kompenzacijske sanacije

▼B

1.1.3 Kompenzacijska sanacija se izvaja, da se nadomestijo začasne izgube naravnih virov in funkcij pred obnovitvijo. V to nadomestilo spadajo dodatne izboljšave zavarovanih naravnih habitatov in vrst ali vode bodisi na območju, ki ga je prizadela škoda, bodisi na nadomestnem območju. Tovrstna sanacija ne vključuje finančnega nadomestila javnosti.

1.2 *Določitev sanacijskih ukrepov*

Določitev primarnih sanacijskih ukrepov

1.2.1 Preučijo se možnosti, ki vključujejo ukrepe za pospešeno povrnitev naravnih virov in funkcij k referenčnemu stanju ali za naravno obnovev.

Določitev dopolnilnih in kompenzacijskih sanacijskih ukrepov

1.2.2 Pri določanju obsega dopolnilnih in kompenzacijskih sanacijskih ukrepov je treba najprej pretehtati pristop enakovrednosti virov in pristop enakovrednosti funkcij. Skladno s tema pristopoma se najprej preuči možnost uporabe ukrepov, ki zagotavljajo naravne vire in/ali funkcije iste vrste, kakovosti in količine, kakor so tudi poškodovani. Če to ni mogoče, se zagotovijo drugi naravni viri in/ali funkcije. Kot primer, zmanjšanje kakovosti je mogoče uravnesiti s povečanjem količine sanacijskih ukrepov.

1.2.3 Če ni mogoče uporabiti najbolj zaželenih pristopov enakovrednosti virov in enakovrednosti funkcij, se uporabijo drugi načini vrednotenja. Pristojni organ lahko na primer predpiše metodo za denarno vrednotenje, s katero se določi obseg potrebnih dopolnilnih in kompenzacijskih sanacijskih ukrepov. Če je vrednotenje izgubljenih virov in/ali funkcij izvedljivo, ni pa mogoče dovolj hitro ali ob primerni ceni opraviti vrednotenja nadomestnih naravnih virov in/ali funkcij, lahko pristojni organ izbere sanacijske ukrepe, katerih stroški so enaki ocenjeni denarni vrednosti izgubljenih naravnih virov in/ali funkcij.

Dopolnilni in kompenzacijski sanacijski ukrepi morajo biti zasnovani tako, da vključujejo dodatne naravne vire in/ali funkcije, ki odsevajo časovne cilje in časovne značilnosti sanacijskih ukrepov. Na primer, daljši ko je čas, v katerem je spet vzpostavljeno referenčno stanje, več kompenzacijskih sanacijskih ukrepov je treba izvesti (če so drugi elementi ostali enaki).

1.3 *Izbira med raznimi možnostmi sanacije*

1.3.1 Ovrednotiti je treba razumne sanacijske možnosti ob uporabi najboljših razpoložljivih tehnologij, pri tem pa upoštevati naslednja načela:

- vpliv vsake od možnosti na zdravje in varstvo ljudi,
- stroški izvedbe možnosti,
- verjetnost uspeha vsake možnosti,
- koliko bo vsaka možnost v prihodnje preprečevala škodo in koliko se je mogoče izogniti nenamerni spremljevalni škodi pri izvedbi take možnosti,
- koliko vsaka možnost koristi komponentam naravnega vira in/ali funkcije,
- koliko vsaka možnost upošteva ustrezna socialna, gospodarska in kulturna vprašanja ter druge pomembne dejavnike, ki so značilni za območje,

▼B

- čas, ki bo potreben za učinkovito obnovo okoljske škode,
- koliko lahko možnost povrne območje okoljske škode v prvotno stanje,
- geografska povezava z območjem, ki je utrpelo škodo.

- 1.3.2 Pri vrednotenju različnih ugotovljenih sanacijskih možnosti je mogoče izbrati primarne sanacijske ukrepe, ki ne povrnejo v celoti poškodovane vode ali zavarovane vrste ali naravnega habitata do referenčnega stanja ali pa ga obnavljajo bolj počasi. Ta odločitev se lahko sprejme le, če se zaradi nje viri in/ali funkcije, izgubljeni na prvotnem območju, nadomestijo zaradi povečanja dopolnilnih in kompenzacijskih ukrepov, ki zagotovijo podobno raven naravnih virov in/ali funkcij, kakršno so imeli izgubljeni viri in/ali funkcije. Zgled za to je lahko zagotovitev enakovrednih naravnih virov in/ali funkcij na drugi lokaciji ob nižjih stroških. Taki dodatni sanacijski ukrepi se določijo skladno s pravili iz razdelka 1.2.2.
- 1.3.3 Ne glede na pravila iz razdelka 1.3.2 in skladno s členom 7(3) lahko pristojni organ odloči, da se ne sprejmejo nadaljnji sanacijski ukrepi:
- (a) če že sprejeti sanacijski ukrepi zagotavljajo, da ni več pomembnejšega tveganja škodljivih vplivov na zdravje ljudi, na vodo ali zavarovane vrste in naravne habitate, in
  - (b) če bi bili stroški sanacijskih ukrepov, ki naj bi jih sprejeli za vzpostavitev referenčnega stanja ali podobne ravni nesorazmerno veliki glede na pridobljene okoljske koristi.

2. Sanacija škode, povzročene tlom

Sprejmejo se potrebni ukrepi, ki zagotovijo vsaj to, da se onesnaževala odstranijo, nadzirajo ali da se zmanjša njihova količina, tako da onesnažena tla, ob upoštevanju sedanje uporabe ali v času škode odobrene prihodnje uporabe tal, ne predstavljajo večjega tveganja zaradi škodljivih vplivov na zdravje ljudi. Obstoj takega tveganja se oceni s postopki ocene tveganja ob upoštevanju značilnosti in funkcije prsti, vrste in koncentracije škodljivih snovi, pripravkov, organizmov ali mikroorganizmov, njihove tveganosti in možnosti razširjanja. Raba zemljišč se ugotovi na podlagi morebitnih predpisov o rabi zemljišč ali drugih predpisov, ki so veljali v času nastanka škode.

Če je raba zemljišč spremenjena, se sprejmejo vsi potrebni ukrepi za preprečitev škodljivih vplivov na zdravje ljudi.

Če predpisov o rabi zemljišč ali drugih ustreznih predpisov ni, se raba območja ugotovi na podlagi značilnosti območja, kjer je nastala škoda, ob upoštevanju pričakovanega razvoja.

Preučiti je treba možnost naravne obnovitve, to je možnosti, pri kateri človek v obnovitveni proces neposredno ne posega.

PRILOGA III

DEJAVNOSTI, NAVEDENE V ČLENU 3(1)

1. Obratovanje naprav, za katere se zahtevajo dovoljenja skladno z Direktivo Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja⁽¹⁾. To pomeni vse dejavnosti, navedene v Prilogi I k Direktivi 96/61/ES, razen naprav ali delov naprav, ki se uporabljajo za raziskave, razvoj in preskušanje novih izdelkov in postopkov.
2. Postopki ravnanja z odpadki, vključno z zbiranjem, prevozom, predelavo in odlaganjem odpadkov in nevarnih odpadkov, tudi z nadzorom postopkov in dejavnosti po zaprtju mest za odstranjevanje odpadkov, za katere je potrebno dovoljenje ali registracija na podlagi Direktive Sveta 75/442/EGS z dne 15. julija 1975 o odpadkih⁽²⁾ in Direktive Sveta 91/689/EGS z dne 12. decembra 1991 o nevarnih odpadkih⁽³⁾.

Ti postopki med drugim vključujejo obratovanje odlagališč na podlagi Direktive Sveta 1999/31/ES z dne 26. aprila 1999 o odlaganju odpadkov⁽⁴⁾ in obratovanju sežigalnic na podlagi Direktive Sveta 2000/76/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. decembra 2000 o sežiganju odpadkov⁽⁵⁾.

Za namene te direktive lahko države članice odločijo, da med navedenimi postopki ni zajeto vnašanje v tla blata iz komunalnih vodnih čistilnih naprav, obdelanega do odobrenega standarda v kmetijske namene.

3. Vsi izpusti v notranje površinske vode, za katere se zahteva predhodna odobritev skladno z Direktivo Sveta 76/464/EGS z dne 4. maja 1976 o onesnaževanju pri odvajanju nekaterih nevarnih snovi v vodno okolje Skupnosti⁽⁶⁾.
4. Vsi izpusti snovi v podtalnico, za katere je potrebna predhodna odobritev skladno z Direktivo Sveta 80/68/EGS z dne 17. decembra 1979 o varstvu podzemne vode pred onesnaženjem z določenimi nevarnimi snovmi⁽⁷⁾.
5. Izpust ali vbrizgavanje onesnaževal v površinsko vodo ali podtalnico, za katero je potrebno dovoljenje, odobritev ali registracija na podlagi Direktive 2000/60/ES.
6. Črpanje vode in zajezitev vode, za katero je potrebna predhodna odobritev na podlagi Direktive 2000/60/ES.

⁽¹⁾ UL L 257, 10.10.1996, str. 26. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽²⁾ UL L 194, 25.7.1975, str. 39. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽³⁾ UL L 377, 31.12.1991, str. 20. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 94/31/ES (UL L 168, 2.7.1994, str. 28).

⁽⁴⁾ UL L 182, 16.7.1999, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽⁵⁾ UL L 332, 28.12.2000, str. 91.

⁽⁶⁾ UL L 129, 18.5.1976, str. 23. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2000/60/ES.

⁽⁷⁾ UL L 20, 26.1.1980, str. 43. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 91/692/EGS (UL L 377, 31.12.1991, str. 48).

▼B

7. Proizvodnja, uporaba, skladiščenje, predelava, polnjenje, izpust v okolje in prenos na kraju samem:
- (a) nevarnih snovi, kakor so opredeljene v členu 2(2) Direktive Sveta 67/548/EGS z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi ⁽¹⁾;
  - (b) nevarnih pripravkov, kakor so opredeljeni v členu 2(2) Direktive 1999/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 1999 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih pripravkov ⁽²⁾;
  - (c) fitofarmaceutskih sredstev, kakor so opredeljeni v členu 2(1) Direktive Sveta 91/414/EGS z dne 15. julija 1991 o dajanju fitofarmaceutskih sredstev v promet ⁽³⁾;
  - (d) biocidnih proizvodov, kakor so opredeljeni v členu 2(1)(a) Direktive 98/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 1998 o dajanju biocidnih proizvodov v promet ⁽⁴⁾.
8. Prevoz nevarnih snovi ali snovi, ki onesnažujejo okolje, po cesti, železnici, notranjih plovnih poteh, po morju in zraku, kakor je opredeljeno v Prilogi A k Direktivi Sveta 94/55/ES z dne 21. novembra 1994 o približevanju zakonodaje držav članic glede prevoza nevarnega blaga po cesti ⁽⁵⁾ ali v Prilogi k Direktivi Sveta 96/49/ES z dne 23. julija 1996 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s prevozom nevarnega blaga po železnici ⁽⁶⁾ ali kakor je opredeljeno v Direktivi Sveta 93/75/EGS z dne 13. septembra 1993 o minimalnih zahtevah za plovila, ki plujejo v pristanišča Skupnosti ali iz njih in prevažajo nevarno ali okolju škodljivo blago ⁽⁷⁾.
9. Obratovanje objektov, za katere se zahteva odobritev skladno z Direktivo Sveta 84/360/EGS z dne 28. junija 1984 o boju proti onesnaževanju zraka iz industrijskih obratov ⁽⁸⁾ v zvezi z izpustom v zrak katere od snovi, ki onesnažujejo okolje in ki so zajete v prej navedeni direktivi.
10. Vsaka uporaba gensko spremenjenih mikroorganizmov v zaprtih sistemih, vključno s prevozom, kakor je opredeljeno v Direktivi Sveta 90/219/EGS z dne 23. aprila 1990 o uporabi gensko spremenjenih mikroorganizmov v zaprtih sistemih ⁽⁹⁾.

⁽¹⁾ UL 196, 16.8.1967, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 807/2003.

⁽²⁾ UL L 200, 30.7.1999, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽³⁾ UL L 230, 19.8.1991, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 806/2003 (UL L 122, 16.5.2003, str. 1).

⁽⁴⁾ UL L 123, 24.4.1998, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

⁽⁵⁾ UL L 319, 12.12.1994, str. 7. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 2003/28/ES (UL L 90, 8.4.2003, str. 45).

⁽⁶⁾ UL L 235, 17.9.1996, str. 25. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 2003/29/ES (UL L 90, 8.4.2003, str. 47).

⁽⁷⁾ UL L 247, 5.10.1993, str. 19. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2002/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 324, 29.11.2002, str. 53).

⁽⁸⁾ UL L 188, 16.7.1984, str. 20. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 91/692/EGS (UL L 377, 31.12.1991, str. 48).

⁽⁹⁾ UL L 117, 8.5.1990, str. 1. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.

▼ B

11. Vsak namerni izpust v okolje, prevoz in dajanje v promet gensko spremenjenih organizmov, kakor je opredeljeno v Direktivi 2001/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾.
12. Čezmejno pošiljanje odpadkov po Evropski uniji, za katero je potrebna odobritev ali ki je prepovedano v smislu Uredbe Sveta (EGS) št. 259/93 z dne 1. februarja 1993 o nadzorovanju in kontroli pošiljk odpadkov znotraj Evropske skupnosti, v Skupnost in iz nje ⁽²⁾.

▼ M1

13. Ravnanje z mineralnimi odpadki v skladu z Direktivo 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ⁽³⁾.

▼ M2

14. Obratovanje območja shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 106, 17.4.2001, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1830/2003 (UL L 268, 18.10.2003, str. 24).

⁽²⁾ UL L 30, 6.2.1993, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 2557/2001 (UL L 349, 31.12.2001, str. 1).

⁽³⁾ UL L 102, 11.4.2006, str. 15.

⁽⁴⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114

▼B*PRILOGA IV***MEDNARODNE KONVENCIJE, NAVEDENE V ČLENU 4(2)**

- (a) Mednarodna konvencija z dne 27. novembra 1992 o civilni odgovornosti za škodo, povzročeno z onesnaženjem z nafto;
- (b) Mednarodna konvencija z dne 27. novembra 1992 o ustanovitvi Mednarodnega sklada za povrnitev škode, povzročene z onesnaženjem z nafto;
- (c) Mednarodna konvencija z dne 23. marca 2001 o civilni škodi, povzročeni z onesnaženjem z gorivom;
- (d) Mednarodna konvencija z dne 3. maja 1996 o odgovornosti in nadomestilu škode v zvezi s prevozom nevarnih in zdravju škodljivih snovi po morju;
- (e) Konvencija z dne 10. oktobra 1989 o civilni odgovornosti za škodo, povzročeno s prevozom nevarnega blaga po cestah, železnicah in notranjih plovnih poteh.

▼B

PRILOGA V

MEDNARODNI DOKUMENTI, NAVEDENI V ČLENU 4(4)

- (a) Pariška konvencija z dne 29. julija 1960 o odgovornosti tretjih na področju jedrske energije in dopolnilna Bruseljska konvencija z dne 31. januarja 1963;
- (b) Dunajska konvencija z dne 21. maja 1963 o civilni odgovornosti za jedrsko škodo;
- (c) Konvencija z dne 12. septembra 1997 o dodatni odškodnini za jedrsko škodo;
- (d) Skupni protokol z dne 21. septembra 1988 o uporabi Dunajske konvencije in Pariške konvencije;
- (e) Bruseljska konvencija z dne 17. decembra 1971 o civilnih odgovornosti pri pomorskem prevozu jedrskega materiala.

▼ **M4**

PRILOGA VI

INFORMACIJE IN PODATKI, NAVEDENI V ČLENU 18(1)

Informacije iz člena 18(1) zajemajo primere okoljske škode na podlagi te direktive, in sicer se za vsak primer navedejo naslednje informacije in podatki:

1. Vrsta okoljske škode, datum nastanka in/ali odkritja škode. Vrsta okoljske škode se razvrsti kot škoda, povzročena zavarovanim vrstam in naravnim habitatom, vodam in tlom, kakor je navedeno v točki 1 člena 2.
2. Opis dejavnosti v skladu s Prilogo III.

Države članice vključijo vse druge relevantne informacije o pridobljenih izkušnjah pri izvajanju te direktive.